

klart og godt. Jeg savner nok et register, men det er ikke så viktig. Konklusjonen er at dette er en god og viktig bok som bør leses av mange. Den bør leses av pasienter og pårørende, og den bør også leses av fastleger og personell i hjemmetjenestene, slik at de kan hjelpe pasientene sine på «Veien tilbake til livet». Jeg tror at dette er den beste boken jeg har lest på dette feltet, og den fortjener å få mange lesere.

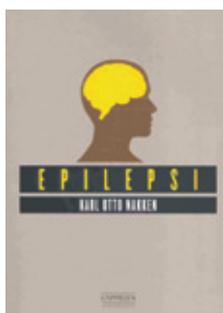
Peter F. Hjort
Blommenholm

Epileptologi for alle

Karl Otto Nakken

Epilepsi

238 s, tab, ill. 2. utg. Oslo: Cappelen Damm, 2010. Pris NOK 399
ISBN 978-82-02-32687-6

Denne norske læreboken i epilepsi fikk en god mottakelse da den utkom i første utgave i 2003. Når den nå foreligger i ny utgave, er det ikke de store grepene som preger oppdateringen. Kapitlene, inkludert underkapitlene, er eksakt de samme.

Fysisk er den akkurat like stor som før, i paperback. Totalt er sidetallet krympet med 13 sider, men det skyldes kun at referanselisten, som i første utgave kom til slutt i hvert kapittel, nå er samlet bakerst. Det oppleves ryddigere, og når teksten nå er ført i to spalter, synes jeg også den er blitt mer oversiktlig. En detaljert innholdsfortegnelse gjør stikkordregister overflødig, men dessverre stemmer ikke sidetallene. Fra side 47 oppstår det en feil som bare øker, slik at de siste sidehenvisningene er hele ti sider ute av kurs.

Hva er så nytt i andre utgave? For det første er boken selvsagt faglig oppdatert. Blant annet er hele fem nye anti-epileptika kommet på markedet siden første utgave, og de er alle behørig omtalt, også preparatet som ble lansert i april 2010. For det andre er det gjort et godt arbeid for å forbedre språket. Førsteutgaven inneholdt en del vanskelige faguttrykk som nå stort sett er luket bort, slik at boken er langt lettere tilgjengelig for pasienter, pårørende og ikke-medisinere som arbeider med epilepsipasienter, f.eks. er «komorbiditet» blitt til «tilleggsproblemer», «katamenial» er blitt til «menstruasjonsrelatert», og der det før sto «ekstrapoleres til human epilepsi» står det nå «overføres til epilepsi hos mennesker».

Spesielt godt likte jeg den nesten poetiske endringen av tittelen i kapittel 9, fra «Differensialdiagnoser» til «Anfall i epilepsiens grenseland».

En ting en bok som dette kanskje kunne inneholdt, var en beskrivelse av hvordan epilepsiomsorgen i Norge er organisert. Det er vanskelig både for leg og lærd å sette seg inn i hvilken oppgavefordeling som gjelder mellom første- og annenlinjetjenesten, mellom universitetssykehusene og «Epilepsisenteret-SSE» som det heter for tiden, og ikke minst hvilken rolle de ulike private institusjonene har.

Alt i alt fremstår denne utgaven som en faglig oppdatert og språklig forbedret fremstilling av fagfeltet epilepsi på norsk. Jeg vil tro at den vil oppfattes som lettere tilgjengelig for ufaglærte lesere, uten at det har gått på bekostning av fagligheten. Jeg anbefaler den til alle som på en eller annen måte har med epilepsipasienter å gjøre.

Geir Bråthen

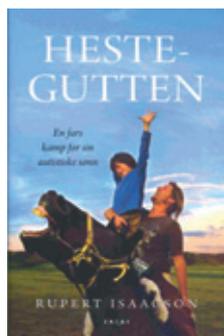
Avdeling for nevrologi og klinisk nevrofysiologi
St. Olavs hospital

Om å søke etter behandling for autisme

Rupert Isaacson

Hestegutten

En fars kamp for sin autistiske sønn. 317 s, ill. Oslo: Bazar Forlag, 2010. Pris NOK 349
ISBN 978-82-8087-316-3

Faren til en gutt som får diagnosen autisme tre år gammel, beskriver hvordan det er, gradvis å forstå at det førstefødte barnet, som han har mange forventninger til, utvikler seg annerledes enn andre barn. Han forteller om jakten

på noen som forstår sønnen, og som kan gi gutten en behandling som virker. Dette er en beretning om ikke bare sorgen foreldre opplever når de må erkjenne at deres barn har en alvorlig lidelse, men også om et brutalt møte med velmenende menneskers ubrukelige råd, om behandling som ikke virker, som er krevende å gjennomføre, og som setter foreldrenes samhandling på prøve. Forfatteren dveler likevel ikke med dette, boken handler mest om en ukuelig vilje til å prøve alt. Familien reiser for eksempel til Mongolia og Sibir for å møte sjamaner i håp om å få hjelp.

Dette er vakkert og velskrevet om en smertefull prosess. Og man får en reise-

skildring på kjøpet; faren er reisebokforfatter. Alle foreldre til barn med autisme vil kjenne seg igjen, til tross for at dette er en uvanlig historie. Forløpet av autisme gjennom førskolealderen, slik den beskrives, er ikke uvanlig. Å kunne si noe om hva som egentlig virket når gutten begynner å snakke og blir renslig, er uinteressant i denne historien, fordi det er en historie om tro, håp og kjærlighet til sitt barn, og om ikke å gi opp. Historien gir innsikt i de enorme kreftene foreldre har når de kjemper for sitt barn. Dette er en far som intuitivt og sensitivt er på guttens banehalvdel, noe mange foreldre ofte er. På den måten er det en bok som behandler har noe å lære av. Det er også en tankevekkende historie som utfordrer en medisinsk, rasjonell tradisjon.

Eili Sponheim

Enhet forskning psykisk helse barn og ungdom
Oslo universitetssykehus, Ullevål

Lykke kan læres

Sarah Zobel Kølpin

Lev deg lykkelig – med positiv psykologi

180 s, ill. Oslo: Engelstad Forlag, 2010.
Pris NOK 249
ISBN 978-82-92533-21-5

Forfatteren er en dansk psykolog som skriver at lykke kan læres. Med lykke mener hun en vedvarende følelse av tilfredshet og livsglede. En slik tilstand kan oppnås, til tross for livets opp- og nedturer og normale humør-

svingninger. Kølpin tar for seg positiv psykologi, som er noe annet enn positiv tenkning. Teorien/metoden bygger på fire søyler: positive følelser, engasjement, mening og positive relasjoner. Det kreves et aktivt arbeid for å bli mer tilfreds, mer takknemlig og mer lykkelig. Hun beskriver at viljen er en viktig faktor for å oppnå lykke, og at det faktisk kommer mer an på hvordan vi tar det, enn hvordan vi har det. Å være lykkelig beskrives som en tilstand, noe varig, ikke bare fravær av ulykke eller et kort blaff av lykke.

Boken, med sitt perspektiv på salutogenese, inneholder et viktig bidrag til den tradisjonelle, problemfokuserende psykiatrien. Søkelyset er altså rettet mot hva som bringer helse, i motsetning til årsakene til sykdom.

Den er lagt opp som en selvhjelpsbok, men er på en ærlig måte preget av at det

kreves en betydelig egeninnsats, både på handlingsplanet og mentalt, for å bryte med negative tankemønstre og bygge positive følelser. Evnen til å tilgi, seg selv og andre, og evnen til å føle takknemlighet er to grunnleggende egenskaper som man kan lære.

Forfatterens intensjoner er å spre kunnskap om positiv psykologi, og det gjør hun på en utmerket måte. Boken er lettlest, inneholder interessante fakta og tankeperspektiver, samtidig som den er ganske god rent pedagogisk, og derfor fungerer som selvhjelpsbok. Jeg vil gjerne gjengi et sitat om mening: «Tre arbeidere er i ferd med å knuse store steiner. Den første sier han er i gang med å forvandle store steiner til små. Nummer to sier han tjener til livets opphold. Men den tredje sier at han er i ferd med å bygge en katedral.»

Jeg fant boken interessant, engasjerende, til ettertanke og til å bli klokere av. Derfor anbefaler jeg den til alle som er interessert i egen og andres veier til et rikere liv, tilfredshet og lykke.

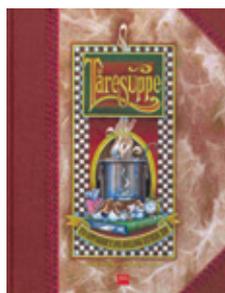
Synnøve Bratlie

Dr. Bratlies spesialistpraksis
Oslo

God og rik tåresuppe

Pat Schwiebert, Chuck DeKlyen, Taylor Bills
Tåresuppe

En oppskrift på heling etter tap. 45 s, ill.
Oslo: Flux forlag, 2010. Pris NOK 229
ISBN 978-82-92773-33-8

Kunnskap, kanskje glemte kunnskap, om hvor viktig det er å bruke tid og krefter på en sorgprosess, blir formidlet på en utradisjonell måte i denne bildeboken. Målgruppen er ifølge forfat-

terne både de som opplever sorg, og de rundt, både voksne og barn.

Ved hjelp av en historie om en bestemor som lager en tåresuppe etter å ha opplevd et tap (det er opp til leseren å forestille seg hva slags tap), får man et innblikk i hvordan man kan komme seg gjennom en sorgprosess. Sorg kan sette seg i kroppen. Ord kan dermed være vanskelig å finne for å beskrive alle tanker og følelser som bobler frem når en kjær person dør, man blir rammet av alvorlig sykdom eller mister en jobb eller et kjæledyr.

Denne boken oppleves som unik ved at forfatterne både tar i bruk flotte tegninger og en liten historie for at informasjonen

skal bli formidlet på en mer levende måte. Men leseren kan lett gjennomskue det når forfatterne vil formidle rene råd og tips. Jeg tror at historien med fordel kunne vært utdypet litt mer for at leseren lettere kunne blitt brakt inn i fantasiens verden.

Trolig vil boken være mer nyttig for pårørende, eller som hjelpemiddel i en sorggruppe (også sorggrupper for barn), enn for en person som selv nylig har opplevd et tap. Forfatterne evner å belyse hvor viktig det er at personer som opplever sorg, trenger tid og rom for å lage en god og rik tåresuppe. Denne forståelsen kan det også være nyttig at vi leger tar med oss, både for bruk i eget liv og i møtet med små og store pasienter.

Melanie Ekholdt Huynh

Regional avdeling for spiseforstyrrelser,
psykiatrisk divisjon
Oslo universitetssykehus, Ullevål

Villmarksmedisin

Sean Hudson, Caroline Knox

Expedition & wilderness medicine

2.utg. 223 s, tab, ill. Derbyshire: Expedition
Medicine, 2008. Pris GBP 18

Forfatterne er to drevne ekspedisjonsleger som også er involvert i «Across the Divide», som bl.a. arrangerer kurs for spesialisering i feltet. Boken er delt inn i fire seksjoner: forberedelse/planlegging før

en ekspedisjon, håndtering av diverse situasjoner underveis, medisinsk ansvar i ekstreme omgivelser og ekspedisjonsferdigheter.

Den første delen dekker veldig bra hva man bør gå igjennom på forhånd, alt fra hvordan man skal passere tollen med en velutstyrt legekoffert (nei: teknisk sett er det ikke smugling), til hvordan lage en «casevac»-plan (casualty evacuation). I neste del omhandles håndteringen av alt fra de mer dagligdagse problemene som kan oppstå under en ekspedisjon (gnagsår, gastroenteritt og forstuinger), til det mer eksotiske (slangebitt og bitt fra andre interessante skapninger som skorpioner, tsetsefluer og tarantellaer). Gjennomgangen av tropiske sykdommer og store traumer er noe overfladisk og ikke nødvendigvis helt oppdatert, men siden emnene er såpass omfattende bør man skaffe seg kunnskap fra andre kilder. Den tredje delen dekker hovedproblemene som er særegne for ørkenen, jungelen, høydemedisin, polare

strøk, og dykkemedisin (inkludert informasjon om hai- og krokodillebitt). Man venter nesten bare på et kapittel om hvordan man skal takle hodejegere og kannibaler! I stedet får man ta til takke med et kort kapittel om gisseltaking. Siste del går på generelle overlevestrategier i villmarken, for eksempel hvordan skaffe drikkevann, «lese» været og krysse elver.

Boken er lettlest og full av gode illustrasjoner og utstyrslistes. Den utfyller forfatterens kursplan bra. Dette er virkelig en hakkespettbok designet for like eksotiske steder som man finner i Donald Duck. Jeg anbefaler den for alle som vil snuse på ekspedisjonsmedisin, eller som bare er glad i ekstremsport og/eller friluftsliv.

Katrine Damgård Finsnes

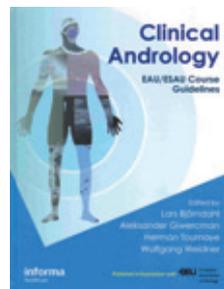
Akuttklinikken
Stavanger universitetssykehus

Oversiktlig om andrologi

Lars Björndahl, Aleksander Giwerzman,
Herman Tournaye et al.

Clinical andrology

EAU/ESAU course guidelines. 429 s, tab, ill.
London: Informa Healthcare, 2010.
Pris EUR 162
ISBN 978-1-8418-4680-4

Dette er den første utgaven av *Clinical Andrology*. Bakgrunnen for utgivelsen beskriver redaktørene godt selv: «Gjennom de siste årene er det blitt mer tydelig at sykdommer i det mannlige

reproduksjonssystemet representerer et økende helseproblem i vårt samfunn, så som seksuelle problemer og infertilitet. Samtidig er det en stor mangel på kliniske androloger. (I Norge har for eksempel ingen av våre universitetssykehus en andrologisk seksjon.) European Academy of Andrology og European Association of Urology har derfor etablert et utdanningsprogram med fire fokusområder: infertilitet, hypogonadisme, seksuell dysfunksjon og infeksjoner i de mannlige kjønnskjertlene. Målsettingen er å dekke disse fire områdene og gi et omfattende kunnskapsbasert og klinisk orientert verktøy for utanningen av kliniske androloger. Øvrige målgrupper er urologer og spesielt interesserte leger.»

I de 47 kapitlene, inndelt i de fire nevnte fokusområdene, tar forfatterne for seg dette vanskelige og multidisiplinære faget. De enkelte kapitlene er skrevet av velrenommerede spesialister fra ulike fagspesialiteter,